

แนวทางในการปฏิบัติตาม
ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์อินชอน
โดย **ESCAP**

UNITED NATIONS

ESCAP

Economic and Social Commission for Asia and the Pacific

สิ่งตีพิมพ์ องค์การสหประชาชาติ

ลิขสิทธิ์องค์การสหประชาชาติ พ.ศ. 2557

สงวนลิขสิทธิ์

ตีพิมพ์ที่กรุงเทพฯ

ST/ESCAP/2708

ข้อสงวนในการรับผิดชอบ

ความเห็นต่างๆ ที่แสดงในสิ่งตีพิมพ์นี้ เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งไม่ได้หมายความว่า
ความเห็นหรือนโยบายขององค์การสหประชาชาติหรือองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ เอกสารฉบับนี้ได้รับการ
ตีพิมพ์โดยมิได้มีการบรรณาธิกรรอย่างเป็นทางการ

การผลิตซ้ำและเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาหรือวัตถุประสงค์อื่นที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ สามารถทำ
ได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ ต้องมีการอ้างอิงถึง
แหล่งที่มา

หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

กองพัฒนาสังคม

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก

อาคารองค์การสหประชาชาติ

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200 ประเทศไทย

โทร: (66-2) 2881513

แฟกซ์: (66-2) 2881030

อีเมล: escap-sdd@un.org

เว็บไซต์: www.unescap.org

คำนำ

ในปีพ.ศ. 2555 ประเทศสมาชิก ESCAP ได้ให้การรับรองยุทธศาสตร์อินซอน เพื่อ “ทำสถิติให้เป็นจริง” สำหรับคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก¹ จากมติที่ 68/7 ของ ESCAP ลงวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ได้มีการประกาศทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. 2556 – 2565 เพื่อเป็นกรอบเวลาในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อินซอน

ยุทธศาสตร์อินซอน นับเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคั้งแรกของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและของโลก ที่ได้มีการกำหนดเป้าประสงค์ต่างๆ ซึ่งรวมประเด็นด้านคนพิการเข้าไว้ในทุกเป้าประสงค์ และเป็นเป้าประสงค์ที่ได้รับการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก กระบวนการร่างยุทธศาสตร์อินซอนใช้เวลากว่าสองปี โดยมีการหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาสังคมที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์อินซอนครอบคลุมหัวข้อการพัฒนาหลายด้าน ตั้งแต่ การลดความยากจน การจ้างงาน ไปจนถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้าถึง การปกป้องทางสังคม การศึกษา ความเท่าเทียมทางเพศ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การเก็บข้อมูล การให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและความร่วมมือระหว่างประเทศ

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ทั้งสิบประการของยุทธศาสตร์อินซอน จึงมีการกำหนด 27 เป้าหมาย และ 62 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ทั้งสิบประการ ของยุทธศาสตร์อินซอน โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดดังกล่าว จำเป็นต่อการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงาน และเพื่อหาข้อท้าทายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

คู่มือฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลและการสร้างข้อมูล โดยจัดหาเครื่องมือและระเบียบวิธีวิจัยสำหรับประเทศสมาชิกของ ESCAP ในการนำตัวชี้วัดทั้ง 62 ข้อไปใช้ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของเป้าประสงค์ทั้งสิบประการ

เป้าประสงค์ที่ 8 ของยุทธศาสตร์อินซอนให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลเป็นอย่างยิ่ง โดยเน้นข้อมูลที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง และสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาค เป้าประสงค์ที่ 8B ระบุว่าให้ประเทศสมาชิกจัดทำฐานข้อมูลสถิติที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงภายในปีพ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกึ่งทศวรรษคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์อินซอน

คู่มือฉบับนี้ แบ่งเป็นสองตอน ได้แก่

¹ UNESCAP (2012). ยุทธศาสตร์อินซอน เพื่อ “ทำสถิติให้เป็นจริง” สำหรับคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก. United Nations, Bangkok.

- ตอนที่ 1 อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับความพิการและความเชื่อมโยงกับระเบียบวิธีวิจัย เพื่อการประเมินและแบ่งประเภทความพิการ และยังได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่อยู่เบื้องหลังการนิยามคนพิการ นอกจากนี้ ยังได้ให้ภาพรวมเกี่ยวกับอุปสรรคที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประเมินความพิการ
- ตอนที่ 2 อธิบายแนวทางในการให้นิยามที่เหมาะสม และวิธีการคำนวณสำหรับตัวชี้วัดแต่ละตัวจนครบทั้ง 62 ตัวชี้วัด รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล

คู่มือฉบับนี้ เขียนขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ ESCAP ได้เคยรวบรวมไว้ก่อนหน้านี้ รวมทั้งข้อมูลจากหนังสือ **Disability at a Glance** ซึ่งเป็นเอกสารที่มีการตีพิมพ์ต่อเนื่อง รายงานที่จัดทำทุกสองปีเพื่อทบทวนนโยบายและการปฏิบัติเกี่ยวกับความพิการ รวมทั้งข้อมูลจากประเทศต่างๆ และเช่นเดียวกับยุทธศาสตร์อินซอน คู่มือตัวชี้วัดเล่มนี้ยึดตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ (CRPD)

เป้าหมายสูงสุดของคู่มือฉบับนี้ ก็คือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีหน้าที่วางนโยบาย ภาคประชาสังคม และนักวิชาการ เพื่อร่วมมือกันในการเก็บข้อมูลด้านความพิการ ที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงและสามารถเปรียบเทียบกันได้ระหว่างประเทศ และเพื่อการวางนโยบายที่มีประสิทธิภาพ เน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ และตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 650 คน ที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

อักษรย่อ

CRPD	Convention on the Rights of Persons with Disabilities
DHS	Demographic and Health Survey
DPO	Disabled People’s Organization
ESCAP	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
HIES	Household Income and Expenditure Survey
ICF	International Classification of Functioning, Disability and Health
ICT	Information and Communication Technology
ILO	International Labour Organization
ISO	International Organization for Standardization
KAPS	Knowledge, Attitudes, and Practice Survey
LFS	Labour Force Survey
LSMS	Living Standards Measurement Survey
MICS	Multiple Indicator Cluster Survey
NGO	Non-governmental Organization
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
PPP	Purchasing Power Parity
TQSI	Ten Question Screening
UN	United Nations
UNICEF	United Nations Children’s Fund
WG	Washington Group on Disability Statistics
WHO	World Health Organization

กิตติกรรมประกาศ

คู่มือฉบับนี้จัดทำโดยกองการพัฒนาศักยภาพของ ESCAP ภายใต้การกำกับของคุณนันดา ไกรฤกษ์

คณะกรรมการจัดทำร่างคู่มือดังกล่าวประกอบด้วย Patrik Anderson (หัวหน้าคณะกรรมการ) Aiko Akiyama, Chol O Han, Daniel Mont, Dong Ho Kim, Ermina Sokou, Ksenia Glebova และ Marco Roncarati

คณะกรรมการขอขอบพระคุณบุคคลที่มีรายนามต่อไปนี้สำหรับข้อมูลและคำแนะนำ Haishan Fu, Margrita F. Guerrero, Yanhong Zhang, Sharita Serrao และ Jillian Campbell

คู่มือฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิในระดับชาติและระดับสากลที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นจากการระดมความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในระหว่างการประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสำหรับตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์อินชอน ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 6-7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

ผู้ทรงคุณวุฒิจากแต่ละประเทศ

Michelle Louis Marquardt (Australia); Tahmid Hasnat Khan (Bangladesh); Bunton Has, Chan Makara Em (Cambodia); Liange You (China); Serevi Baledrokdroka, Sitiveni Suka Bose Ynuyanutawa (Fiji); Jagdish Kumar, Sunitha Bhaskar (India); Makmur Sunusi, Heity Trisnowait, Nur Budi Handayani (Indonesia); Hisanobu Mochizuki (Japan); Aigul Khaldenova, inur Dossanova (Kazakhstan); Hang Chan Mak, Ka Wai U, Veng Si Tang (Macao, China); Loona Abdu Hakeem, Shidhatha Shareef (Maldives); Oyunchimeg Dandar (Mongolia); Tun Oo (Myanmar); Anzar Aziz (Pakistan); Dandy Victa, Lina V. Castro, Mater Lee, Jr., Vincent Andrew Leyson (Philippines); Jae-Young Yoon, Joo Young Sohn (Republic of Korea); Ramamoorthy Murugiah, Samitha Uthpala Bandara Jayamaha Mudiyansele (Sri Lanka); Areerat Logtongmongkol, Arpaporn Amonthum, Jenjeera Boonsombat, Reyrai Saowieng, Vijita Rachatanantikul (Thailand); Chung Nguyen Dinh, Tuyet Nhung Le (Viet Nam)

ผู้ทรงคุณวุฒิสากล

Nicholas Booth (UNDP); Claudia Cappa, Diane M. Swales (UNICEF); Kevin Gallagher (FAO)

การจัดทำและจัดพิมพ์คู่มือฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น

ปกและการจัดหน้าออกแบบโดย Daniel Feary

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	iii
อักษรย่อ	v
กิตติกรรมประกาศ	vi
ตอนที่ 1: ประเด็นด้านการประเมินความพิการ	1
บทที่ 1: นิยาม การแบ่งประเภท และการประเมินความพิการ	2
บทที่ 2: การประเมินสภาพแวดล้อม	12
บทที่ 3: การเก็บข้อมูลแบบรวมประเด็นด้านคนพิการ	15
ตอนที่ 2: การปฏิบัติตามตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์อินชอน	16
เป้าประสงค์ที่ 1: ลดความยากจนและขยายโอกาสในการทำงานและการจ้างงาน	20
เป้าประสงค์ที่ 2: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการตัดสินใจ	24
เป้าประสงค์ที่ 3: ส่งเสริมการเข้าถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่งสาธารณะ ความรู้ สารสนเทศ และการสื่อสาร	29
เป้าประสงค์ที่ 4: เสริมสร้างความเข้มแข็งการคุ้มครองทางสังคม	39
เป้าประสงค์ที่ 5: ขยายการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่มและด้านการศึกษาให้กับเด็กพิการ	44
เป้าประสงค์ที่ 6: ประกันความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมพลังสตรี	49
เป้าประสงค์ที่ 7: ประกันการจัดการและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสำหรับคนพิการ	54
เป้าประสงค์ที่ 8: ปรับปรุงข้อมูลด้านคนพิการให้น่าเชื่อถือและสามารถเปรียบเทียบได้	58
เป้าประสงค์ที่ 9: เร่งให้มีการให้สัตยาบันและดำเนินการตามอนุสัญญา	61
ว่าด้วยสิทธิคนพิการและ การปรับปรุงกฎหมายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญา	
เป้าประสงค์ที่ 10: พัฒนาความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระหว่างภูมิภาค	64
ภาคผนวก	73